

Baltijas ekonomiskas telpas transformācijas problēmu  
zinātniski-pētnieciskais institūts



INTERNSHIP ON THE TOPIC:

**INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES:  
EUROPEAN EXPERIENCE  
AND ITS APPLICATION IN TRAINING  
IN ECONOMICS AND MANAGEMENT**

JULY 20 – AUGUST 07, 2020

Riga, Latvia

BALTIC RESEARCH INSTITUTE OF TRANSFORMATION  
ECONOMIC AREA PROBLEMS (LATVIA)

**“INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES:  
EUROPEAN EXPERIENCE AND ITS APPLICATION  
IN TRAINING IN ECONOMICS AND  
MANAGEMENT”**

Riga, Latvia  
2020

**UDC 33(08)**  
**In570**

Innovative Educational Technologies: European Experience and its Application in Training in Economics and Management. – Internship. – Riga: Baltic Research Institute of Transformation Economic Area Problems, 2020. – 184 p.

<b>Ievsieieva O. O.</b> ACCOUNTING ASPECTS OF E-COMMERCE DURING THE DEVELOPMENT AND IN THE CONTEXT OF CHALLENGES OF THE DIGITAL ECONOMY .....	47
<b>Жваненко С. А.</b> МОДЕЛЬ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ КУРОРТНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ.....	51
<b>Заяць О. І.</b> ІНДЕКС ІНТЕГРОВАНОЇ КОНКУРЕНТНОЇ СИЛИ АНЗСЕРТА.....	54
<b>Зеленко О. О.</b> ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ .....	56
<b>Льїна А. О.</b> МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ ЯК ЗРАЗКУ ДЛЯ НАСЛІДУВАННЯ ЛЮДИНИ ЕКОНОМІЧНОЇ.....	60
<b>Kernasyuk Y. V.</b> MANAGEMENT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF A REGIONAL ECONOMY BASED ON AN INNOVATIVE CLUSTER SMART MODEL: EUROPEAN EXPERIENCE AND PROSPECTS FOR THE KIROVOHRAD REGION .....	64
<b>Kondratenko N. D.</b> USING E-COMMERCE IN INTERNATIONAL BUSINESS .....	67
<b>Kraievskiy V. M.</b> INDICATION – INFORMATION SYSTEM – INDICATOR: TRANSACTION INFORMATION OVERFLOW .....	69
<b>Kraus K. M.</b> NEW QUALITY OF ENTREPRENEURSHIP MANAGEMENT AS A RESULT OF APPLICATION OF DIGITAL TECHNOLOGIES .....	72
<b>Kraus N. M.</b> ECONOMY OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF INNOVATIVE-DIGITAL TRANSFORMATIONS AND STRUCTURAL SHIFTS .....	76
<b>Кулаковська Т. А.</b> ОЦІНКА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД .....	81
<b>Куредя Н. М.</b> ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ.....	85
<b>Лантух К. О.</b> ПРІОРИТЕТИ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ .....	88

**Кулаковська Т. А.**  
*к. е. н., доцент,  
доцент кафедри економіки промисловості  
Одеської національної академії харчових технологій*

## **ОЦІНКА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД**

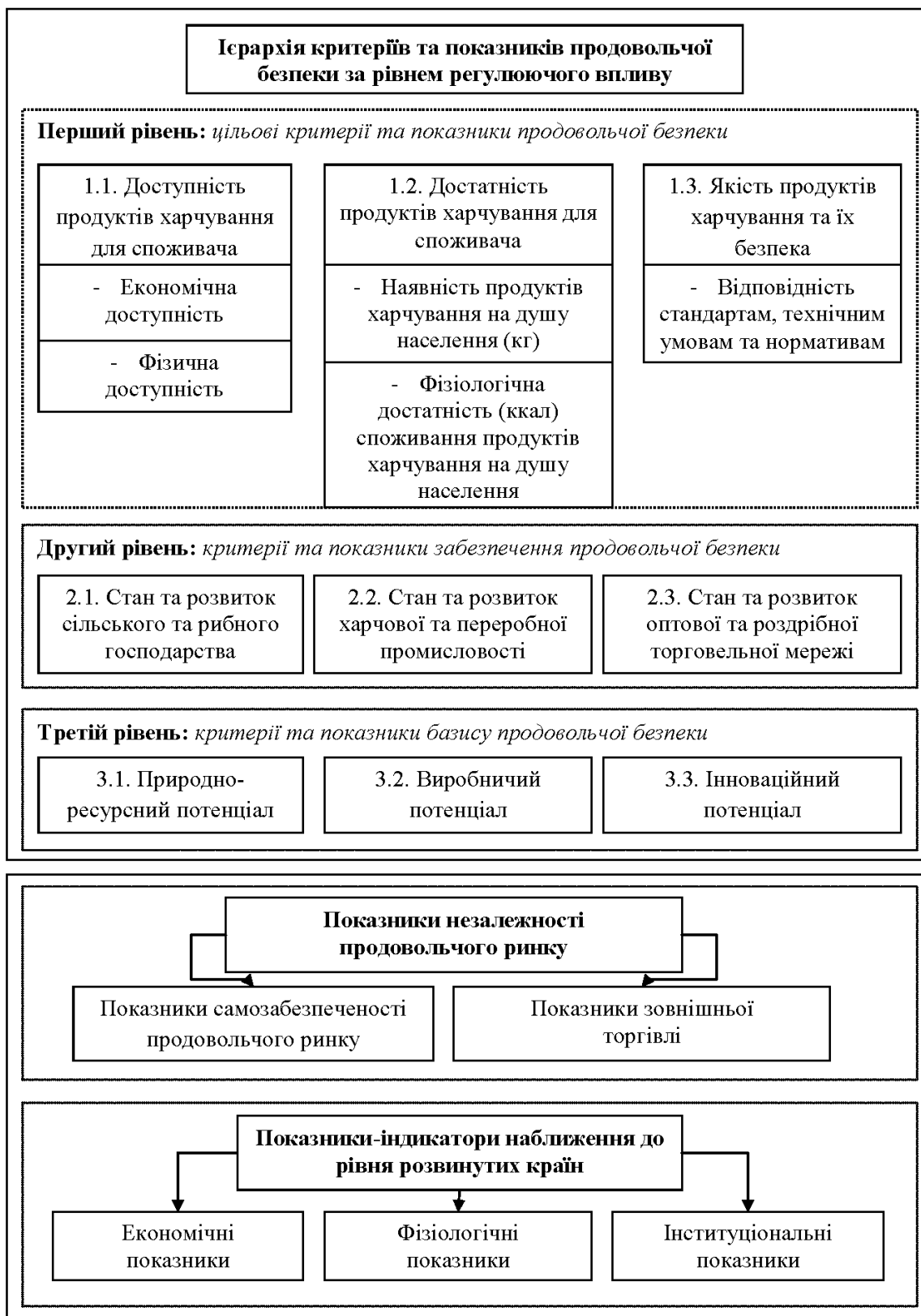
Система державного регулювання розвитку агропродовольчого сектору економіки України має бути спрямована на вирішення головної задачі – забезпечення населення країни якісними продуктами харчування за доступною для населення ціною, тобто забезпечення продовольчої безпеки країни. Тому регуляторна функція держави полягає у створенні сприятливих умов для діяльності суб'єктів господарювання у агропродовольчому секторі та запобіганні загрозам щодо продовольчого забезпечення населення, пов'язаного з зубожінням населення та загрозою дефіциту продуктів харчування.

З метою визначення точок впливу державних органів на процеси забезпечення продовольчої безпеки була побудована авторська модель ієрархії показників продовольчої безпеки за рівнем регулюючого впливу.

Всі показники продовольчої безпеки [1; 2; 3] були згруповані у три групи за критеріями регулюючого впливу: цільові критерії та показники продовольчої безпеки (перший рівень ієрархії), критерії та показники забезпечення продовольчої безпеки (другий рівень ієрархії), критерії та показники базису продовольчої безпеки (третій рівень ієрархії). Окремою групою виділені показники – індикатори наближення до показників розвинутих країн та незалежності продовольчого ринку (рис. 1).

Показники оцінки продовольчої безпеки були згруповані відповідно до способу впливу на досягнення оптимального рівня.

Оскільки, проблема продовольчої безпеки країни полягає у вирішенні трьох задач: 1) забезпеченні населення продуктами харчування у достатньому для життєдіяльності людини обсязі; 2) забезпеченні якісними продуктами харчування населення країни; 3) забезпеченні доступними продуктами харчування за рівнем платоспроможності населення, то планування показників розвитку агропродовольчого сектору має стосуватися досягнення всіх трьох складових.



**Рис. 1. Ієрархія показників оцінки продовольчої безпеки країни**

За певних умов підлягають регулюючому впливу такі показники: обсяги виробництва продуктів харчування, обсяги імпорту-експорту продуктів харчування, обсяги резервування продуктів харчування (сировини), ціни на

продукти харчування та якість продуктів харчування. Умовно це можна визначити такою моделлю:

$$\begin{cases} OB_i \geq C_i, \\ \sum_{i=1}^n C_i \cdot \Pi_i \leq D_{\text{ч}}, \\ Y_{ig}^{\phi} \geq Y_{ig}^{\text{н}}, \end{cases} \quad (1)$$

де  $OB_i$  – обсяг виробництва  $i$ -х продуктів харчування в країні за рік ( $i = \overline{1, n}$ );

$C_i$  – обсяг споживання  $i$ -х продуктів харчування в країні за раціональними нормами споживання за рік ( $i = \overline{1, n}$ );

$\Pi_i$  – середньоринкова ціна  $i$ -ого продукту харчування в країні ( $i = \overline{1, n}$ );

$D_{\text{ч}}$  – середня величина доходу населення, яка витрачається на придбання продуктів харчування на одну особу за рік;

$Y_{ig}^{\phi}$  – фактичний показник  $g$ -ого показника якості  $i$ -ого продукту харчування;

$Y_{ig}^{\text{н}}$  – нормативний показник  $g$ -ого показника якості  $i$ -ого продукту харчування.

Обсяг виробництва продуктів харчування в межах країни має забезпечувати, перш за все, внутрішній попит на продукти харчування. Він залежить від обсягів виробництва сільського господарства та харчової промисловості. при цьому слід враховувати обсяги проміжного споживання у галузях сільського господарства, проміжного споживання у галузях харчової та переробної промисловості, проміжного споживання у галузях непродовольчої сфери, кінцевого споживання населенням через оптову та роздрібну торгову мережу, закупок з бюджету. У лінійному вигляді це можна представити формулою

$$\sum_{j=1}^n x_{ij} + Y_i \geq C_i, \quad (2)$$

де  $x_{ij}$  – вартість продуктів, виготовлених в  $i$ -й галузі та використаних в  $j$ -й галузі на проміжне споживання;

$\sum_{j=1}^n x_{ij}$  – сумарне проміжне споживання продукції галузі  $i$  в агропродовольчому секторі;

$Y_i$  – кінцевий продукт  $i$ -й галузі, спрямований на особисте та суспільне споживання та закупки з бюджету;

$C_i$  – загальне споживання продуктів галузі  $i$ .

У випадку, коли  $OB_i \geq C_i$ , виробництво продукції в країні перевищує або дорівнює потребам, продовольча безпека у фізичному обсязі забезпечена,

залишок може бути експортований на світовий ринок. Постає питання експортних квот.

У випадку, коли  $OB_i < C_i$ , виробництво продукції в країні не забезпечує внутрішній попит, тому є доцільність імпортувати продукцію в країну зі світового ринку (як терміновий захід) та розширення виробництва (як довгостроковий захід). Постає питання імпортних квот та імпортного мита, регулювання ціни.

Важливим моментом у забезпеченні продовольчої безпеки є дотримання рівня ціни продукції ( $P_{вн}$ ) у межах світових цін ( $P_{св}$ ) та платоспроможності населення країни. Тобто, мають бути дотримані одночасно такі дві умови:

$$P_{вн} \leq P_{св} \quad (3)$$

$$P_{вн} \leq D_{сп}, \quad (4)$$

де  $P_{вн}$  – ціна на продукт на внутрішньому ринку;

$P_{св}$  – ціна на продукт на світовому ринку;

$D_{сп}$  – ціна, яку може сплатити за продукт споживач, відповідно до свого бюджету, визначена з середньої величини доходу населення, яка витрачається на продуктів харчування на одну особу.

Якщо при цьому склалася ситуація, що  $P_{вн} < P_{св}$ , то це є мотивом для виробників продукції щодо експорту її на світовий ринок. Економічна політика держави має бути спрямована на підтримку виробника з метою стимулювання реалізації продукції в межах країни через механізм субсидування до рівня світової ціни з врахуванням витрат на експорт (транспортні витрати, мито тощо).

Якщо склалася ситуація, що  $P_{вн} > P_{св}$ , то це є умовою для посилення конкуренції на внутрішньому ринку за рахунок імпортової продукції.

Якість харчової продукції має відповідати всім встановленим стандартам якості. Дотримання трьох вимог щодо виробництва та реалізації продукції агропродовольчого сектора забезпечить продовольчу безпеку країни.

### Література:

1. Національна доктрина продовольчої безпеки (проект). П.Т. Саблук, Г.М. Калетник, С.М. Кваша, В.І. Власов, М.А. Лисак. Економіка АПК, 2011. № 8. С. 3-11.
2. Закон України «Про продовольчу безпеку України». Реєстр. No 8370-1 від 10.01.2012 р. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
3. «Global Food Security Index 2018», report from The Economist Intelligence Unit, Building Resilience in the Face of Rising Food- Security Risks, Sponsored by Agriculture Division of DowDuPont, October 2018. – Режим доступу: <https://foodsecurityindex.eiu.com/Resources>